

PROGRAM WYCHOWAWCZY
w Szkole Podstawowej
im. M.J. Piłsudskiego
w Horyńcu – Zdroju

Część I

Podstawa prawna do budowania Szkolnego Programu Wychowania

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Konkordat
3. Ustawa o systemie oświaty
4. Ustawa Karta Nauczyciela
5. Podstawa Programowa

Pojęcie wychowania

Wychowanie to całokształt zjawisk związanych z oddziaływaniem środowiska społecznego i przyrodniczego na człowieka, kształtujących jego osobowość.

W pedagogice wychowanie to zamierzone i świadome podejmowane działania, których celem jest wszechstronny rozwój osobowości wychowanka i przygotowanie do życia w społeczeństwie.

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był a nie tylko więcej miał, aby poprzez wszystko, co ma, co posiada umiał bardziej być człowiekiem, to znaczy, ażeby umiał bardziej być nie tylko z drugim ale i dla drugich.”

Jan Paweł II

Oczekiwania podmiotów szkoły w dziedzinie wychowania
(określone na podstawie ankietowania)

Rodzice:

Wszechstronny rozwój ucznia poprzez;

1. Rozbudzanie ciekawości
2. Pobudzenie motywacji do ciągłego uczenia się i samorozwoju
3. Rozwijanie samodzielności, przedsiębiorczości i poczucia odpowiedzialności
4. Rozwijanie poczucia solidarności i pomagania sobie nawzajem
5. Kształtowanie indywidualnych zdolności twórczych
6. Uważliwanie na piękno, dobro, prawdę.
7. Szczególna opieka nad uczniami trudnymi

Uczniowie:

1. Kulturowanie tradycji i zwyczajów szkolnych
2. Organizacja zajęć pozalekcyjnych
3. Organizacja wycieczek, zabaw poza budynkiem szkoły.

Nauczyciele:

1. Stworzenie dobrej przyjaznej atmosfery funkcjonowania społeczności szkolnej, w której wszyscy będą czuć się bezpiecznie.
2. Odbudowanie autorytetu wychowawcy
3. Dbałość o zachowanie norm grzecznościowych.
4. Wychowanie w duchu patriotyzmu i wartości: prawdy, dobra, piękna.

Środowisko lokalne:

1. Wychowanie prozdrowotne – staranie, aby każdy uczeń dbał o własne zdrowie, rozwijał sprawność fizyczną, uczył się kierować własnym postępowaniem, bronił się przed zagrożeniami niszczącymi zdrowie, jak alkohol, nikotyna, narkotyki, agresja, przemoc.
2. edukacja ekologiczna,
3. edukacja regionalna,

4. współpraca.

Charakterystyka (wizja) wychowanka

Wychowanie w naszej szkole obejmujemy dwie grupy wiekowe: dzieci 7-9 letnie oraz 10-13 letnie.

Absolwent naszej szkoły:

1. Rozumie, co dzieje się w nim samym w związku z tym, że się zmienia, dorośnie, wyrasta,
2. Analizuje swoje emocje, sposób myślenia i zachowania.
3. Potrafi przewidywać własne reakcje i panować nad nimi
4. Rozumie, że może się rozwijać i że może mieć na to wpływ
5. Akceptuje swoje doświadczenia i samego siebie
6. Analizuje swoje mocne i słabe strony
7. Wie, co sprzyja, a co zagraża zdrowiu,
8. Przestrzega zasad higienicznego trybu życia
9. Przestrzega zasad bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą
10. Dbą o swoje zdrowie i estetyczny wygląd
11. Nie naraża innych na niebezpieczeństwo
12. Potrafi wybrać zajęcia pozalekcyjne, lekturę, towarzystwo kolegów, metodę pracy, rodzaj rozrywki, sposób spędzania wolnego czasu.
13. Wyrazić nazywa, odróżnia i ocenia postawy pożądane i niepożądane
14. Potrafi wskazać wzorce osobowe godne naśladowania
15. Wypełnia swoje obowiązki z przekonaniem o ich zasadności
16. Postępuje zgodnie z wartościami (zachowuje się etycznie)
17. Wybiera i odróżnia to co dobre, od tego co jest złe
18. Potrafi wyrażać swoje potrzeby, a jednocześnie zachować się asertywnie
19. Rozumie sens i znaczenie reguł postępowania, szanuje ustalone reguły
20. Wychodzi naprzeciw ludziom potrzebującym wsparcia
21. Potrafi docenić i szanować pracę i poświęcenie innych osób
22. Ma klarowny obraz siebie jako członka społeczności, rodziny, szkoły

23. Rozumie i szanuje tradycje rodziny, szkoły, regionu i narodu
24. Zna miejsce pamięci narodowej w swojej miejscowości i regionie
25. Potrafi godnie zachować się w tych miejscach, a także w miejscach kultu religijnego
26. Umie bezkolizyjnie funkcjonować w grupie i doceniać pomoc wzajemną
27. Potrafi uczestniczyć w pracy zespołowej
28. Potrafi współdziałać i współzawodniczyć
29. Respektuje szkolne regulaminy i zasady współżycia, dotrzymuje terminów i umów
30. Rozwija swoje hobby
31. Pracuje nad przezwyciężeniem własnych wad i słabości
32. Dbą o środowiska przyrodnicze

Wychowanie w naszej szkole ma charakter integralny, personalistyczny i indywidualny:

1. Integralny – obejmuje wszystkie sfery osoby ucznia: fizyczną, psychiczną, duchową i społeczną
2. Personalistyczny – stawia w centrum osobę ucznia
3. Indywidualny – tempo nauczania, dobór treści i metod uwzględnia indywidualne możliwości psychofizyczne dziecka.

Dewizą moralno – obywatelskiego wychowania jest przestanie:

BÓG, HONOR, OJCZYŻNA

Wychowując kierujemy się takimi wartościami jak:

- Prawda
- Dobro
- Piękno
- Miłość

Wychowujemy do:

- Bycia uczciwym
- Współdziałania z innymi
- Działania dla innych

Sens, istota wychowania w naszej szkole:

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej zmierzają do tego aby dziecko:

- Rozwijało się w pełnym zakresie aspektów, kształtowania się człowieka (rozwój fizyczny, zmysłowy, intelektualny, emocjonalno – osobowy, estetyczny, kulturowy, społeczny, moralny i duchowy)
- Rozwijało w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie wartości
- Miało świadomość życiowej użyteczności edukacji na szczeblu podstawowym
- Było samodzielne i odpowiedzialne za siebie i innych
- Umiało Godzić dążenie do dobra własnego z dobrem innych, wolność własną z wolnością innych
- Poszukiwało, odkrywało i dążyło na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych
- Miało szacunek dla dobra wspólnego jako podstawy życia
- Przygotowało się do życia w rodzinie, gminie i państwie
- Poznało dziedzictwo kulturowe
- Ukształtowało postawy patriotyczne
- Rozpoznawało wartości moralne
- Dokonywało wyborów i hierarchizacji wartości
- Potrafiło wyrażać swoje potrzeby, a jednocześnie zachowywać się asertywnie.

Zadania wychowawcze dla klas I-III „Integralny program nauczania wymaga zawarcia w nim treści wychowawczych, które są nierozdzielnie związane z procesem dydaktycznym”

Program nauczania zintegrowanego
w klasach I-III Szkoły Podstawowej
Nr dopuszczenia DKW-4014-15/99

Program edukacyjno – wychowawczy zakłada:

1. Rozwijanie sfery emocjonalno – motywacyjnej.

2. Pozytywne nastawienie do wymagań.
3. Rozumienie aktywności własnej w procesie samokształcenia o doskonalenia.
4. Uświadomienie wartości działania dla dobra innych.
  - a) Członków rodziny
  - b) Rówieśników
  - c) Szkoły
  - d) Środowiska
5. Uświadomienie potrzeby odejścia od konsumpcyjnego stylu życia.
6. Zerwania ze sztywnością myślenia.
7. Nauka doprowadzania własnych pomysłów do realizacji.
8. Kształtowanie pogodnego i optymistycznego nastawienia do problemów poznawczych i realizacyjnych.
9. Wyrabianie wrażliwości wobec szeroko pojętych zagrożeń ekologicznych.

Konstrukcja programu gwarantuje wszechstronność poruszanych zagadnień i zapobiega nadmiernemu eksponowaniu któregoś z nich.

Wynikiem realizacji wybranego w naszej szkole programu dla klas I – III powinno być dziecko:

1. Otwarte, radosne rozśpiewane.
2. Ciekawe świata.
3. Odporne na niepowodzenia.
4. Odważne i kulturalne w wygłaszaniu sądów i opinii.
5. Chętne do podejmowania działań.
6. Posiadające na miarę swoich możliwości wiedze o sobie.
7. Odróżniające w zachowaniach ludzi i zdarzeniach piękno od brzydoty, dobro i przyjaźń od zła i rzeczy szkodliwych.
8. Przejawiające troskę o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
9. Godzące dobro swoje z dobrem innych.
10. Współuczestniczące w życiu klasy, rodziny i społeczności.
11. Szanujące swoją rodzinę, miejscowość i ojczyznę.

W pracy dydaktyczno – wychowawczej opieramy się głównie na programie DKW-4014-15/99, na programie wychowawczym szkoły, na kalendarzu uroczystości, zwyczajów i spotkań oraz na rozkładzie zintegrowanych treści nauczania.

Rozkład ten obejmuje treści wychowawcze.

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWANIA

*„prawdziwa cywilizacja nie polega na sile, ale
Jest owocem zwycięstw nad samym sobą, nad
mocami niesprawiedliwości, egoizmu i nienawiści,
które są zdolne zniekształcić prawdziwe oblicze człowieka”
/Jan Paweł II/*

DZIEDZINY DZIAŁALNOŚCI SZKOŁY:

1. Działalność wychowawcza każdego nauczyciela objęta programem pracy edukacyjnej.
2. Rola i zadania wychowawców klasowych.
3. Współpraca wychowawcza z rodzicami
4. Wychowanie prorodzinne.
5. Wychowanie prozdrowotne.
6. Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.
7. Kultywowanie zwyczajów i obyczajów szkolnych.
8. Edukacja regionalna.
9. Edukacja ekologiczna.
10. Współpraca wychowawcza z samorządem lokalnym.

Działalność wychowawcza każdego nauczyciela objęta programem pracy edukacyjnej.

- Stosuje zróżnicowane, inspirujące formy i metody pracy.
- Kształci nawyki dokonywania samokontroli i samooceny.
- Ukazuje możliwości zastosowania nabytej wiedzy w życiu codziennym.
- Kształtuje swoje stanowisko pracy.
- Zachęca uczniów do bliższego poznania samego siebie, swoich uzdolnień.
- Swą postawą wyzwala odwagę myślenia.
- Rozwija dociekliwość poznawczą uczniów.
- Przygotowuje uczniów do korzystania z różnych źródeł wiedzy.
- Kształci umiejętności wyrabiania dyscypliny wewnętrznej, przezwyciężania lenistwa myślowego.
- Wdraża do samokształcenia.
- Dbą o prawidłowy rozwój języka ucznia.
- Wzbudza zainteresowanie słowem pisanym.
- Organizuje szkolne konkursy przedmiotowe.
- Mobilizuje do pracy poprzez udzielenie uczniom pochwał, wręczenie nagród, dyplomów najlepszym z nich.
- Wyławia talenty, stymulujące ich rozwój.
- Wyzwala inicjatywy twórcze.
- Dla uczniów o zaniżonych wymaganiach szkolnych odpowiednio dobiera treści programowe.
- Nie budzi strachu, nie stosuje „terroru”.
- Kocha swą pracę, traktuje ją jak najszczytniejsze powołanie, jego działalności dydaktyczną cechuje autentyzm.
- Punktualnie zaczyna i kończy zajęcia oraz solidnie się do nich przygotowuje.
- Kieruje się dobrem ucznia – nie własną wygodą, jest do dyspozycji ucznia, ma dla niego czas.
- Zachowuje neutralność polityczną w pracy dydaktycznej i wychowawczej.
- Każdorazowo reaguje na dostrzeżone dobro i zło.
- Egzekwuje szacunek we wzajemnych odniesieniach uczniów.
- Zwraca uwagę na szacunek, jaki winien jest uczeń personelowi szkoły i odwrotnie.

- Nie stawia ocen z przedmiotu bezpośrednio za zachowanie ucznia, przestrzega zasad zawartych w Statucie Szkoły.
- Dopilnowuje prawidłowego stylu spędzania przerw w ramach przydzielonych dyżurów nauczycieli.
- Dbą o godność zawodową, doskonalą swą wiedzę i umiejętności.

Rola i zadania wychowawców klasowych:

- Integruje zespół klasowy poprzez organizowanie różnego rodzaju spotkań i uroczystości uzgodnionych z uczniami np.:
  - a) Ognisko z okazji Święta Pieczonego Ziemniaka
  - b) Wieczór andrzejkowy
  - c) Spotkanie opłatkowe
  - d) Dzień Dziecka
  - e) Przyjęcie nowych uczniów, pożegnanie odchodzących.
- Rozwiązuje ewentualne konflikty w zespole, a także między wychowankami z społecznością szkoły w sposób, który uważa za najbardziej odpowiedni – uczy tolerancji.
- Wprowadza właściwe stosunki interpersonalne (jest przyjacielem, a nie wrogiem)
- Kształtuje zasady etyczne i moralne, stosuje pozytywne metody wychowawcze: udziela pochwał i wyróżnień,
- Dbą o kulturę języka – zwalcza wulgaryzmy,
- Obserwuje zjawiska zachodzące w klasie, analizuje je i wyciąga wnioski do dalszej pracy wychowawczej,
- Dogłębnie poznaje każdego ucznia, jego zdolności, zainteresowania i potrzeby,
- Organizuje formy pomocy koleżeńskiej, mające na celu rozwój ucznia, rozwija koleżeństwo i przyjaźń,
- Systematycznie i dokładnie poznaje środowisko, w którym wychowuje się dziecko,
- Interesuje się stanem zdrowia dziecka (utrzymuje stały kontakt z higienistką szkolną i psychologiem)
- Współdziała z nauczycielami uczącymi w klasie.

- Ścisłe współpracuje z rodzicami wychowanków, z klasowa rada rodziców, włączając ich w planowanie pracy wychowawczej i organizowanie spotkań integracyjnych,
- Organizuje klasowe zebrania z rodzicami, informując o wynikach i problemach z zakresie kształcenia i wychowania,
- Włącza rodziców i uczniów do prac społecznych i inwestycyjnych w klasie,
- W oparciu o Szkolny Program Wychowawczy w porozumieniu z uczniami i rodzicami, klasowy program wychowania,
- Przygotowuje tematykę godzin wychowawczych na cały cykl kształcenia,
- Prowadzi prawidłowo i systematycznie dokumentację klasy i każdego ucznia,
- Współpracuje z Poradnią Wychowawczą w celu własnego doskonalenia zawodowego,

Współpraca wychowawcza z rodzicami polega na:

- Włączeniu rodziców w proces tworzenia Szkolnego programu Wychowania,
- Włączeniu rodziców w organizację czasu wolnego uczniów (rodzice pomagają w zorganizowaniu dyskotek popołudniowych, dbają o bezpieczeństwo, kulturalny i prawidłowy ich przebieg; organizują zabawę karnawałową, pomagają w organizacji wieczorów andrzejkowych, obchodów Dnia Dziecka, w organizowaniu wycieczek turystyczno – krajoznawczych, rajdów, biwaków, współuczestniczą w organizacji akcji wypoczynkowych w czasie ferii letnich i zimowych),
- Organizowaniu z udziałem rodziców spotkań opłatkowych, Dnia Matki
- Zaproszeniu rodziców na szczególnie ważne dla szkoły uroczystości oraz włączeniu ich w przygotowanie tych uroczystości: Dzień 11 listopada, 14 października, Rekolekcje Szkolne, Dzień Patrona Szkoły, zakończenie roku szkolnego,
- Wyznaczeniu godzin i miejsc, w których poszczególni nauczyciele przyjmują rodziców i podaniu ich do publicznej wiadomości,
- Udzieleniu na prośbę rodziców, porad dotyczących spraw wchodzących w obowiązki psychologa szkolnego, przez tegoż psychologa,
- Przeprowadzaniu pedagogizacji rodziców na zasadzie dyskusji,
- Zapraszaniu rodziców na lekcje wychowawcze,
- Przybliżaniu rodzicom potrzeb i pragnień dzieci,

- Organizowaniu wystaw prac uczniowskich w celu ukazania rodzicom możliwości tkwiących w ich dzieciach,
- Zapraszaniu na rozmowy indywidualne rodziców, których dziecko przekroczyło Regulamin Szkoły,
- Odwiedzaniu domów rodzinnych w szczególnie ważnych problemach,
- Gromadzeniu przez wychowawcę i psychologa informacji o dzieciach pochodzących z rodzin wielodzietnych, patologicznych, celem szukania najkorzystniejszych form pomocy i rozwiązywania problemów,
- Organizowaniu spotkań dyrektora i nauczycieli z rodzicami 2 razy w roku (w razie konieczności częściej)
- Organizowaniu klasowych spotkań wychowawców z rodzicami oraz spotkań wychowawcy, rodziców i uczniów,
- Prowadzeniu przez psychologa lub osoby kompetentne pogadarek i prelekcji dla rodziców na tematy zgłoszone przez nich lub przez nauczycieli,
- Ustanowieniu Dni Otwartej Szkoły, kiedy każdy z rodziców ma prawo być na wybranych zajęciach.

Rodzice i uczniowie zostaną zapoznani z obowiązującym w szkole Kodeksem Postępowania w Różnych Sytuacjach Wychowawczych oraz z zasadami funkcjonowania Dzienniczków Ucznia, które służyć mają udoskoleniu współpracy szkoły z rodzicami. Zobowiązuje się do przestrzegania tych zasad. Ponadto rodzice poznają Szkolny Program Nauczania, Szkolny Program Wychowania i Szkolny System Oceniania.

Wychowanie prorodzinne:

Szkoła prowadzi zajęcia podczas których:

- Czuwa nad rozwojem osobowości moralnej dzieci,
- Przygotowuje do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości,
- Ukierunkowuje na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
- Rozwija myślenie wartościujące i umiejętności oceny własnych zachowań,
- Uczy gotowości do poświęceń i odwagi cywilnej,

- Wpaja wartości kultury, tradycji, cywilizacji,
- Uczy krytycznej oceny tego co proponuje społeczeństwo, przeciwdziała bezmyślnemu naśladownictwu, biernemu przystosowaniu społecznemu,
- Uczy postępować zgodnie z własnym sumieniem,
- Pomaga w osiągnięciu autonomii,
- Stwarza klimat wzajemnego poszanowania, uznania prywatności,
- Ukazuje ogromną rolę rodziny w życiu każdego człowieka, a jednocześnie złożoność problemów związanych z życiem rodziny, jej obowiązki, kłopoty i trudności oraz satysfakcje,
- Podkreśla, że prawidłowe stosunki rodzice-dzieci powinny być oparte na obustronnej szczerości i zaufaniu,
- Kształtuje prawidłowy stosunek dzieci do rodziców, wskazuje na miłość rodzicielską, bezinteresowność, poświęcenie; kształtuje postawę równowagi w „dawaniu” i „braniu”,
- Uświadamia zakres odpowiedzialności rodziców za wybryki ich dzieci,
- Wspomaga harmonijny rozwój (fizyczny, psychiczny i duchowy) dziecka,
- Zwraca uwagę na uczucia: pozytywne i negatywne,
- Kształtuje wrażliwość uczuciową,
- Uczy opanowania emocji, uwalniania sądów spod wpływu uczuć,
- Wyrabia umiejętność kontaktowania się z ludźmi,
- Uwrażliwia dziewczęta na takie cechy jak: delikatność, kobiecość i subtelność,
- Uczy chłopców właściwego odnoszenia się do dziewcząt (rycerskość i opiekuńczość chłopców),
- Wskazuje moralne zagrożenia dla utrzymywania więzów koleżeńskich (kłótniowość, mściwość, zawiść wobec sukcesów innych, niezdrowa rywalizacja, przesadna wrażliwość na punkcie swojej osoby),
- Ukazuje zmiany fizyczne i psychiczne chłopca i dziewczynki w okresie dojrzewania, zwraca uwagę na problem higieny tego okresu,
- Kształtuje prawidłowe rozumienie zabaw towarzyskich, jako form współżycia obu płci, uczy właściwego zachowania się wobec siebie dziewcząt i chłopców (chłopiec- dżentelmen, dziewczynka – dama),

Wychowanie prozdrowotne

Szkoła sprzyja osiągnięciu zdrowia i dobrego samopoczucia zarówno fizycznego, jak i psychicznego, zadowolenia i sukcesów na miarę możliwości każdego ucznia.

Promując zdrowie:

- Zapewnia zdrowe środowisko (bezpieczeństwo, budynek, pomieszczenia),
- Kształtuje poczucie odpowiedzialności za zdrowie własne, rodziny i społeczeństwa,
- Zachęca do zdrowego stylu życia,
- Umożliwia uczniom rozwój ich potencjalnych możliwości fizycznych, psychicznych i społecznych,
- Współpracuje i korzysta z pomocy specjalistów i obiektów miejscowego Zespołu Uzdrawiskowego Horyniec, dla wspierania wychowania zdrowotnego i korygowania wad,
- Dostarcza prawidłowej wiedzy i rozbudza zainteresowanie dziecka własnym zdrowiem i rozwojem,
- Kształtuje umiejętności prawidłowego dbania o higienę osobistą i jamy ustnej (m.in. poprzez częsty kontakt ze stomatologiem),
- Ukazuje konieczność spożywania regularnych posiłków (urozmaiconych), jako warunku prawidłowego rozwoju fizycznego, stwarza możliwość korzystania z obiadu w stołówce szkolnej, oraz zakupu II śniadania w sklepiku szkolnym,
- Ukazuje zagrożenia cywilizacyjne: nikotynizm, alkoholizm, narkomania,
- Przekazuje wiadomości o sposobach właściwego zachowania się w przypadku zetknięcia się z przedmiotami niebezpiecznymi (niewypały, materiały łatwopalne),

W szkole dzieci:

- Nabywają umiejętność poruszania się po drogach publicznych,
- Poznają podstawowe znaki drogowe i rozwiązania sytuacyjne,
- Zdobywają kartę rowerową,
- Uczulane są na: bezpieczeństwo przeciwpożarowe – poznają przyczyny i skutki pożarów, bezpieczeństwo kąpielii i wypoczynku nad wodą – dowiadują się z jakich zbiorników można bezpiecznie korzystać, jak właściwie się zachowywać podczas kąpielii i sportów wodnych,

- Uczą się prawidłowo organizować swoją pracę, odrabianie zadań domowych i czas wolny

W szkole

- Prowadzona jest gimnastyka korekcyjna dla uczniów klas I-III z wadami postawy,
- Organizowane są dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego w ramach zajęć pozalekcyjnych,
- Organizowane są wszelkiego rodzaju zawody sportowe,

Szkoła bierze udział w różnorodnych konkursach, związanych tematycznie ze zdrowiem człowieka, quizach, organizowane są tematyczne wystawy plastyczne, gazetki, wystawki. Utrzymuje ścisły kontakt ze szkolną służbą zdrowia, Ośrodkiem Zdrowia w Horyńcu – Zdroju, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną i stacją sanitarną w Lubaczowie, oraz policją, wojskiem i strażą graniczną. Pracownicy tych instytucji są zapraszani na lekcje wychowawcze, spotkania z rodzicami, prowadzą pogadanki, prelekcje, rozdają broszury, ulotki informacyjne.

Ponadto szkoła przygotowuje młodego człowieka do wartościowego przeżywania czasu wolnego:

- Wyrabia umiejętność przezwyciężania własnych słabości nudy, rezygnacji z narzuconych zachowań,
- Ukazuje dobre i złe strony telewizji, prasy, przygotowuje dzieci do wartościowych i sensownych wyborów programów telewizyjnych, filmów, prasy, kaset video,
- Podsuwa propozycje spędzania kulturalnie czasu wolnego, a także organizuje czas wolny:
  - rajdy, biwaki, spacer,
  - wycieczki,
  - dyskoteki,
  - zabawy na wolnym powietrzu,
  - lodowisko,
  - prace fizyczne na rzecz domu, szkoły i środowiska,
  - wyjazdy do muzeum,
  - wyjście do kina lub teatru,

- ciekawą lekturę,
- obcowanie z muzyką i piosenką (występy grup młodzieżowych, wieczory kolęd, akademie okolicznościowe),
- majsterkowanie (indywidualne i w kołach zainteresowań),
- kolekcjonerstwo,
- działalność w kołach zainteresowań.

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie

W wychowaniu patriotycznym i obywatelskim szkoła kładzie nacisk na:

- umiłowanie dla Ojczyzny,
- wychowanie dla pokoju,
- wychowanie dla społeczeństwa demokratycznego,

Uczy:

- miłości do Ojczyzny, odnoszenia się z czcią do swoich przodków, okazywania wierności narodowi, troszczenia się o pomyślny rozwój Ojczyzny (troska i praca dla dobra wspólnego), występowania w obronie prawdy i sprawiedliwości w stosunkach międzyludzkich,
- służby Ojczyźnie – sumiennego wypełniania własnych obowiązków, podejmowania wysiłków na rzecz dobra ogólnego, przestrzegania praw normujących życie szkoły,
- dochowania wierności Ojczyźnie,
- stawiania na honor, a więc na uczciwość, prawdomówność, etyczne postępowanie, solidarność w działaniu, dawaniu innym równych szans w rywalizacji, służeniu innym celom niż materialne.
- zapoznaje z symbolami narodowymi, państwowymi i religijnymi, umożliwia rozumienie ich znaczenia oraz kształtuje szacunek dla innych i właściwe zachowanie się wobec nich.
- Dostarcza wiedzy na temat najważniejszych wydarzeń i najwybitniejszych postaci z dziejów Polski, a także Europy i świata.
- Prezentuje sylwetki Wielkich Polaków o bogatym dorobku twórczym i społecznym (z uwzględnieniem tych momentów w ich życiu, które świadczą o niepokojach, wątpliwościach i rozterkach duchowych), Polaków, którzy umieli w życiu dokonać

określonego wyboru, którzy umieli poświęcić się dla sprawy, dla innych ludzi, tworząc wzorce osobowe, tak potrzebne w dzisiejszym świecie.

- Kształtuje szacunek dla polskich tradycji i obrzędów ludowych.

Podczas zajęć katechezy, na rekolekcjach szkolnych dzieci poznają zasady wiary, rozwijają kontakt z Bogiem, wyrabiają zdolność do głębokiego kontaktu z drugim człowiekiem.

Podczas całego procesu wychowania zwraca się uwagę na kulturę osobistą wychowanków i ich rozwój duchowy. Grzeczność, ogłady i kultury bycia uczy się dzieci w każdej sytuacji i w każdym czasie. Uczniów zobowiązuje się do znajomości i przestrzegania reguł dobrego wychowania.

W szkole dzieci wyrabiają umiejętność właściwego zachowania się w różnych sytuacjach:

- Uroczystości rodzinne wesołe i smutne,
- Relacje (kolega, koleżanka, nauczyciel, dyrektor, personel szkolny),
- Na ulicy (na chodniku, w środku lokomocji),
- Wśród nieznajomych (w sklepie, teatrze, kinie),
- W życiu towarzyskim (zapraszanie i przyjmowanie gości, taniec, konsumpcja),
- W relacjach rodzinnych (z rodzeństwem, rodzicami, dziadkami).

Wychowanie dla społeczeństwa demokratycznego jest realizowane w szkole poprzez samorządność, samorząd szkolny oraz samorzady klasowe.

Wychowankowie nabywają umiejętności:

- Dobrowolnego podporządkowania się interesom zbiorczym,
- Rozumienia sensu praw i obowiązków, zasad i reguł, nakazów i zakazów obowiązujących w życiu społecznym,
- Opiekowanie się młodszymi kolegami,
- Opiekowanie się ludźmi starszymi i potrzebującymi pomocy,
- Liczenia się z potrzebami innych,
- Autentycznego samo oceniania, samokontroli i samodyscypliny,
- Poszanowania wspólnego dobra i odpowiedzialność za nie,
- Kształtują charakter: obowiązkowość, punktualność, odpowiedzialność, rzetelność i zaradność,

- Wyzwalają zdolności organizacyjne, kierownicze i pomysłowość,

Wzorem do naśladowania jest nauczyciel, wychowawca, dyrektor. Jest mistrzem i przyjacielem. W sposób swobodny i bezpośredni kontaktuje się z uczniami. Liczy się z ich zdaniem, szanuje ich godność i indywidualność. Żądania wyraża w formie rad i propozycji, rzadko posługuje się formą nakazu lub zakazu. Wysoko ceni samorządność uczniów, rozmawia z nimi, także o ich własnych, osobistych problemach. Częściej nagradza niż karze. Stosuje się do hasła: „*Verba volant exempla trahunt*” – „*Słowa ulatują, przykłady pociągają*”.

KULTYWOWANIE ZWYCZAJÓW I OBYCZAJÓW SZKOLNYCH

Kultywując tradycję i zwyczaje szkoły organizuje w ciągu roku:

- ❖ Pasowanie na ucznia klasy I,
- ❖ 1 września – przemarsz uczniów klas IV-VI pod Pomnik Nieznanego Żołnierza, złożenie kwiatów, wysłuchanie przemowy kombatantów.
- ❖ Akademia z okazji Dnia Edukacji,
- ❖ Apel z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski – 11 listopada
- ❖ Wieczór andrzejkowy w gronie klasy,
- ❖ Dzień Św. Mikołaja (decydują wychowawcy klas),
- ❖ Klasowe spotkania opłatkowe,
- ❖ Noworoczną zabawę karnawałową („choinka”),
- ❖ 14 lutego – Dzień św. Walentego,
- ❖ Rekolekcje szkolne,
- ❖ Dzień Ziemi,
- ❖ Święto flagi/ konstytucja 3 maja
- ❖ Dzień Patrona Szkoły,
- ❖ Bieg Uliczny im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,
- ❖ Klasowe spotkania z rodzicami Dnia matki i Dnia ojca,
- ❖ Dzień Dziecka,
- ❖ zawody, konkursy dla klas I-III

- ❖ pożegnanie absolwentów.

EDUKACJA REGIONALNA:

W ramach edukacji regionalnej szkoła:

- umożliwia dzieciom poznanie regionu i jego kultury,
- wprowadza w życie kulturalne społeczności lokalnej,
- kształtuje tożsamość narodową w aspekcie tożsamości regionalnej.

Zadania powyższe realizuje organizując:

- Wycieczki:
  - ✓ do Radruża (zapoznanie z zabytkiem klasy 0, terenem przygranicznym, Gospodarstwem Rolnym „Procajto”, spotkanie ze Strażą Graniczną),
  - ✓ do Nowin Horynieckich („zielonym szlakiem”, zapoznanie z historią kapliczki Matki Bożej, Świątynią Słońca),
  - ✓ do Dziewięcierza (rezerwat jałowca),
  - ✓ do Werchraty,
  - ✓ do Wólki Horynieckiej (stawy jako środowisko życia bobrów),
  - ✓ do Monasterza (Diabelski Kamień, ruiny Klasztoru Bazylianów),
  - ✓ do Muzeum Kresów w Lubaczowie,
  - ✓ do Łańcuta (Pałac Potockich),
  - ✓ do Leżajska (Klasztor oo. Bernardynów),
  - ✓ do Przemyśla, Krasicy, Kalwarii Paławskiej,
  - ✓ do Bolestraszczyca (ogród botaniczny),
  - ✓ do Zamościa, Krasnobrodu,
- zwiedzanie zabytków Horyńca – Zdroju:
  - ✓ zespołu Pałacowego Ponińskich,
  - ✓ klasztoru oo. Franciszkanów.
- Uczniowie poznają historie Horyńca – Zdroju oraz postacie historyczne bezpośrednio związane z naszą miejscowością poprzez:
  - ✓ spotkania z ciekawymi obywatelami naszej gminy,
  - ✓ spotkania z twórcami ludowymi,

- ✓ konkursy o tematyce lokalnej (historyczne, plastyczne).
- Uczniowie poznają:
  - ✓ nazwiska i zasługi dla Polski i świata ludzi pochodzących z naszego środowiska,
  - ✓ władze samorządowe i ich wkład w rozwój miejscowości.
- Uczniowie pielęgnują tradycje regionalne organizując:
  - ✓ jasełka,
  - ✓ lokalne obchody świąt narodowych.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Szkoła uwrażliwia dzieci na piękno i dobro środowiska, uczy właściwego stosunku do świata istot żywych poprzez:

- prowadzenie bezpośrednich obserwacji badawczych w szkole i w domu,
- prowadzenie badań, które prowadzą do rozwoju zainteresowań środowiskiem i przyrodą,
- dokarmianie zwierząt zimą,
- opieka nad zielenią wokół szkoły,
- ukwiecanie klas i pomieszczeń szkolnych,
  - stwarza możliwość bezpośredniego poznania i przeżywania kontaktu ze środowiskiem poprzez organizowanie spacerów, wycieczek, rajdów.
  - rozbudza i rozwija zainteresowania poznawcze, przyrodnicze i środowiskowe poprzez prezentowanie okazów (pomników przyrody, wskazywanie źródeł informacji na temat; biblioteka, programy komputerowe, odpowiednie programy telewizyjne, czasopisma),
  - pozwala łączyć wiedzę z działalnością praktyczną:
- pomaga w zadrzewianiu nowych terenów,
- współpracuje z leśnikami nadleśnictwa Lubaczów, Kołem Łowieckim „SOKOLIK”, Kołem Wędkarskim „Amur”,
  - pobudza twórcze myślenie nad szukaniem rozwiązań przeciwdziałających degradacji środowiska.
- Regulaminowo organizuje ogniska, biwaki pozostawiając po sobie porządek,
- Bierze udział w sprzątaniu lasów,

- Organizuje konkurs ekologiczny,
- Uczula na właściwe przeznaczenie odpadów i zaśmiecanie środowiska – segregacja,
- Uczy bycia krytycznym w stosunku do złego zachowania innych ludzi wobec przyrody (zaśmiecanie, wypalanie traw, nieodprowadzanie ścieków),
- Nakłania do świadomych działań, wyrażających się w konkretnym zachowaniu dzieci w różnych sytuacjach, np.: w stosunku do istot żywych (opieka, przeciwstawianie się dręczeniu),

WSPÓŁPRACA Z SAMORZADEM LOKALNYM

Szkoła pragnie stać się propagatorem kultury dla całej miejscowości.

1. Przy współdziałaniu władz samorządowych organizowane będą obchody świąt państwowych,
2. Władze samorządowe zapraszane będą do udziału w uroczystościach szkolnych oraz w różnego rodzaju konkursach, zawodach sportowych, wystawach.

Uczniowie szkoły podstawowej na prośbę władz gminnych, wspierani przez nauczycieli będą aktywnie uczestniczyć w rozmaitych imprezach kulturalnych organizowanych przez samorząd lokalny. Wezmą czynny udział w akademiach okolicznościowych dla mieszkańców Horyńca – Zdroju oraz przybyłych gości – kuracjuszy.

Samorząd lokalny będzie finansowo wspierał wszelkie przedsięwzięcia szkoły w celu zapewnienia opieki uczniom, którzy są jej pozbawieni ze strony domu rodzinnego, oraz uczniom dojeżdżającym, a także uczniom pragnącym rozwijać swoje zainteresowania, zdolności. Władze lokalne postarają się docenić wysiłek uczniów, którzy reprezentowali Gminę Horyniec – Zdrój w różnego rodzaju konkursach i zawodach, oraz uczniów osiągających najlepsze wyniki w nauce w całej szkole.

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWANIA

Podsumowanie ewaluacji programu wychowawczego jest dokonywane na koniec każdego roku szkolnego podczas analitycznego posiedzenia Rady Pedagogicznej. Przez cały rok szkolny gromadzone są przez wicedyrektora i wychowawców dowody realizacji przyjętych rozwiązań w postaci projektów, sprawozdań, dyplomów, zdjęć, kronik i teczek klasowych.

Dokumentację działań wychowawczych prowadzą ponadto opiekunowie Samorządu Szkolnego i organizacji uczniowskich.

Rozwiązania, których nie da się udokumentować w powyższy sposób są ewaluowane podczas ankietowania klientów szkoły i podczas obserwacji bezpośrednich. Wyniki są przedstawione na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, a ewentualne działania naprawcze są wypracowywane w zespołach wychowawców i przedstawione na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w formie aneksu.

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. M.J. PIŁSUDSKIEGO
W HORYŃCU – ZDROJU

MISJA

„Nie uczymy się dla szkoły lecz dla życia” /Seneka Młodszy/

„Chodzi nam o to, żeby najpotrzebniejszych rzeczy nauczyć się porządnie i wyrobić w wychowanku prawy charakter”

Celem pracy edukacyjnej w naszej szkole jest:

- o Nauczenie uczenia się,
- o wspomaganie rozwoju dziecka jako osoby,
- o stworzenie równych szans startu życiowego dzieciom z różnych środowisk,
- o rozwijanie poczucia solidarności i chęci pomagania sobie nawzajem,
- o rozwijanie samodzielności, przedsiębiorczości i poczucia odpowiedzialności.

WIZJA

Szkoła Podstawowa im. M.J. Piłsudskiego w Horyńcu – Zdroju jest szkołą nowoczesną, przyjazną, innowacyjną, przygotowującą możliwie największą liczbę uczniów do dalszej nauki. Program szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby, umożliwia mu wszechstronny rozwój osobowości.

Uczeń korzysta z najnowszych zdobyczy techniki informacyjnej i informatycznej, rozwija swoje zainteresowania i zdolności, pracuje metodami aktywnymi.

Nad jego rozwojem czuwa wykwalifikowana kompetentna, zaangażowana i odpowiedzialna kadra pedagogiczna, stosująca nowoczesne metody nauczania i wychowania.

Rodzice są współautorami życia szkoły.

Szkoła umożliwia wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z różnych środowisk oraz uwzględnia w swoich działaniach potrzeby środowiska lokalnego.